Европейска заповед за плащане

Bulgarien

1 Наличие на производство за издаване на заповед за плащане

В Глава XXXVIII “Заповедно производство” на Гражданския процесуален кодекс /ДВ бр.59 от 20.07.2007г., в сила от 01.03.2008г., с последни изменения ДВ, бр. 86/2017 г./ е уредена опростена процедура, по реда на която ищецът може да събере вземането си, когато е вероятно искът му да не бъде оспорен от ответника.

1.1 Приложно поле на производството

1.1.1 Какви видове вземания се допускат (напр. само парични вземания, само договорни вземания и т.н.)?

Издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК може да бъде поискана от кредитора по следните вземания :
вземания за парични суми или за заместими вещи, когато искът е подсъден на районния съд.
предаване на движима вещ, която длъжникът е получил със задължение да я върне или е обременена със залог, или е прехвърлена от длъжника със задължение да предаде владението, когато искът е подсъден на районния съд.
Заявлението трябва да отговора на изискванията на чл. 127, ал. 1 и ал. 3 и чл. 128, т. 1 и т. 2 от ГПК, като се посочва и банкова сметка или друг начин на плащане.
Наред с това съгласно изричната разпоредба на чл.417 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/ заявителят може да поиска издаване на заповед за изпълнение и когато вземането, независимо от неговата цена, се основава на:
акт на административен орган, по който допускането на изпълнението е възложено на гражданските съдилища;
документ или извлечение от счетоводни книги, с които се установяват вземания на държавните учреждения, общините и банките;
нотариален акт, спогодба или друг договор, с нотариална заверка на подписите относно съдържащите се в тях задължения за заплащане на парични суми или други заместими вещи, както и задължения за предаване на определени вещи;
извлечение от регистъра на особените залози за вписано обезпечение и за започване на изпълнението - относно предаването на заложени вещи;
извлечение от регистъра на особените залози за вписан договор за продажба със запазване на собствеността до изплащане на цената или договор за лизинг - относно връщането на продадени или отдадени на лизинг вещи;
договор за залог или ипотечен акт по чл. 160 и чл. 173, ал. 3 от Закона за задълженията и договорите;
влязъл в сила акт за установяване на частно държавно или общинско вземане, когато изпълнението му става по реда на Гражданско процесуалния кодекс;
акт за начет;
запис на заповед, менителница или приравнена на тях друга ценна книга на заповед, както и облигация или купони по нея.
Когато със заявлението по чл. 417 от ГПК е представен документ, на който се основава вземането, кредиторът може да поиска от съда да постанови незабавно изпълнение и да издаде изпълнителен лист.

1.1.2 Съществува ли горна граница по отношение на стойността на иска?

Когато вземането произтича от някой от актовете по чл.417 от ГПК няма горна граница по отношение на размера му.
В останалите хипотези на вземания за парични суми, заместими вещи или за предаване на движими вещи, заповед за изпълнение може да бъде издадена само когато искът е подсъден на районния съд. На районния съд са подсъдни исковете по граждански и търговски дела с цена на иска до 25 000 лева, както и всички искове за издръжка, за трудови спорове и за вземания от акт за начет

1.1.3 Използването на производството факултативно ли е или е задължително?

Използването на производството е факултативно. Дори и когато са налице предпоставки за издаване на заповед за изпълнение, ищецът не е длъжен да избере този ред за защита, а може да предяви иск по общия исков ред.

1.1.4 Производството приложимо ли е, ако ответникът живее в друга държава членка или в трета държава?

Заповед за изпълнение не се издава, когато длъжникът няма постоянен адрес и обичайно местопребиваване или седалище и място на дейност на територията на Република България

1.2 Компетентен съд

Заявлението се подава до районния съд по постоянния адрес или седалището на длъжника,който в тридневен срок извършва служебна проверка на местната подсъдност. Ако съдът прецени, че делото не му е подсъдно, той го изпраща на надлежния съд.

1.3 Изисквания за форма

1.3.1 Задължително ли е използването на стандартен формуляр? (Ако да, откъде може да се получи този формуляр?)

Използването на образци за заявление, утвърдени от министъра на правосъдието, е задължително. Заявленията съставляват приложение към Наредба №6 от 20.02.2008г. за утвърждаване на образци за заповед за изпълнение, заявление за издаване на заповед за изпълнение и други книжа във връзка със заповедното производство, издадена от министъра на правосъдието /чл. 425 от ГПК/.

1.3.2 Изисква ли се представителство от адвокат?

Не е задължително.

1.3.3 Колко подробно трябва да се опишат основанията на иска?

В заявлението следва да бъдат изложени обстоятелствата, на които се основава искът и в какво се състои искането

1.3.4 Трябва ли да се представят писмени доказателства за спорното вземане? Ако да, какви документи са допустими като доказателство?

Не е необходимо към заявлението по чл. 410 от ГПК да се прилагат доказателства за установяване на вземането. Заявителят може да приложи такива, но не е длъжен, тъй като целта на производството е само да се провери дали вземането е спорно. Достатъчно е заявителят да твърди, че вземането му съществува. Ако длъжникът възрази срещу заповедта за изпълнение, проверката за съществуване на вземането се извършва в исковия процес. Към заявлението се представят пълномощно, когато то се подава от пълномощник и документ за внесените държавни такси и разноски, когато такива се дължат.

1.4 Отхвърляне на молбата

Молбата за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК се отхвърля в следните случаи
когато искането не отговаря на изискванията на чл.410 от ГПК т.е. не се отнася за заплащане на парични суми или заместими вещи с цена до 25 000 лв., респ. движими вещи от категорията на тези по ал.1, т.2 на чл.410 от ГПК, а също и когато заявлението не е съобразено с изискванията за редовност- тогава заявлението не се оставя без движение, а направо се отхвърля. Само по изключение, ако заявителят не е използвал утвърдения образец за заявление или е използвал неправилен образец, съдът му дава указание за отстраняване на тази нередовност, като към съобщението се прилага съответния образец /чл.425, ал.2 от ГПК/.
когато искането е в противоречие със закона или с добрите нрави.
когато длъжникът няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България , както и когато той няма обичайно местопребиваване или място на действие на територията на Република България.

1.5 Обжалване

Заповедта за изпълнение не подлежи на обжалване от страните, освен в частта за разноските. Разпореждането, с което се отхвърля изцяло или отчасти заявлението, може да се обжалва от заявителя пред съответния окръжен съд с частна жалба, от която не се представя препис за връчване. Подлежи на обжалване и разпореждането за незабавно изпълнение, което съдът издава в случаите на представен документ по чл.417 от ГПК. Частната жалба срещу разпореждането за незабавно изпълнение се подава заедно с възражението срещу издадената заповед за изпълнение и може да се основе само на съображения, извлечени от актовете по чл.417 от ГПК.

1.6 Възражение

След като длъжникът получи заповедта за изпълнение, той може в двуседмичен срок да подаде писмено възражение срещу нея или част от нея, като не се изисква обосноваване, освен в посочените в чл. 414а от ГПК случаи:
- че е изпълнил задължението си
- че не дължи разноски, тъй като с поведението си не е дал повод за предявяване на вземането. В тези случаи възражението се изпраща на заявителя за становище в 3-дневен срок. Ако не подаде становище, съдът обезсилва изцяло или частично заповедта за изпълнение, вкл. и в частта за разноските. Ако въз основа на заповедта за изпълнение е издаден и изпълнителен лист, съгласно чл. 208 от ГПК, той също се обезсилва.

1.7 Последици от възражението

Когато длъжникът подаде възражение в срок, когато заповедта за изпълнение е връчена при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК /залепване уведомление на адреса/ и когато съдът е отказал издаване заповед за изпълнение, съдът указва на заявителя, че може да предяви иск за установяване на вземането си в едномесечен срок, като довнесе дължимата държавна такса и постановява спиране на изпълнението, ако е издал изпълнителен лист по чл. 418 от ГПК. Ако заявителят не представи доказателства, че е предявил установителния иск в посочения срок, съдът обезсилва заповедта за изпълнение било изцяло, било в частта, за която не е предявен иска.

1.8 Последици от липсата на възражение

1.8.1 Какво трябва да се направи, за да се получи подлежащо на изпълнение решение?

Според чл.416 от ГПК, когато няма подадено в срок възражение или възражението бъде оттеглено, заповедта за изпълнение влиза в сила и въз основа на нея съдът издава изпълнителен лист, за което се прави съответно отбелязване върху заповедта.

1.8.2 Това решение окончателно ли е или ответникът все още може да го обжалва?

В едномесечен срок от узнаването на заповедта за изпълнение, длъжникът, който е бил лишен от възможност да оспори вземането, може да подаде възражение до въззивния съд , когато:
заповедта за изпълнение не му е била връчена надлежно;
заповедта за изпълнение не му е била връчена лично и в деня на връчването той не е имал обичайно местопребиваване на територията на Република България
не е могъл да узнае своевременно за връчването поради особени непредвидени обстоятелства
не е могъл да подаде възражението си поради особени непредвидени обстоятелства, които не е могъл да преодолее
Подаването на това възражение не спира изпълнението на заповедта, но по искане на длъжника и след представяне на надлежно обезпечение от него, съдът може да спре изпълнението /чл. 423, ал. 2 от ГПК/.
Съдът приема възражението когато установи, че са налице предпоставките, изброени по- горе. Ако въззивният съд приеме възражението поради това, че длъжникът няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България, или че няма обичайно местопребиваване или място на действие на територията на Република България, тогава служебно обезсилва заповедта за изпълнение и издадения въз основа на нея изпълнителен лист. В останалите случаи, когато въззивният съд приеме възражението, той спира изпълнението на издадената заповед и връща делото на районния съд, който указва на заявителя, че може да предяви иск относно вземането си в едномесечен срок, като довнесе дължимата държавна такса /чл. 423, ал. 3 от ГПК/.
Наред с това, длъжникът може да оспори по исков ред вземането, за което е издадена заповед за изпълнение, ако се намерят новооткрити обстоятелства или нови писмени доказателства от съществено значение за делото, които не са могли да му бъдат известни до изтичане на срока за подаване на възражението или с които не е могъл да се снабди в същия срок. Искът може да бъде предявен в тримесечен срок от деня, в който на длъжника е станало известно новото обстоятелство или от деня, в който е могъл да се снабди с новото писмено доказателство, но не по - късно от една година от приключване на принудителното събиране на вземането /чл. 424 от ГПК/.

Последна актуализация: 21/10/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държвата-членка, отговорна за тази страница.